

นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนประถมศึกษา

บุษกร เลิศวีระศิริกุล

บทความนี้เป็นการนำเสนอสื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านและการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยใช้สมุดบันทึกการอ่านที่บรรจุกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ที่ช่วยพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ของนักเรียน 5 ด้าน คือ ด้านจินตนาการ ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ด้านการค้นคว้า และด้านการใช้ห้องสมุด จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่านของกลุ่มที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Innovative promotion of reading for elementary students

Busakorn Lertveerasirikul

This paper presents an innovative media to promote self-learning and education for early elementary school students. By using the workbook contains a variety of activities to help students improve their learning of the five aspects: thinking, reading, writing, searching, and using library. A comparative analysis of average academic achievement of the 3rd graders in the using library course between students using the workbook, and those without using the workbook, were found that the ratings of learning achievement after using workbook, was higher than the unused the book group. The population was highly statistically significant at the .05 level.

นวัตกรรมการส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนประถมศึกษา

บุษกร เลิศวีระศิริกุล*

สภาพสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน พฤติกรรมไม่พึงประสงค์บางอย่างที่ปรากฏให้เห็นในเด็กและเยาวชนยุคปัจจุบัน ได้แก่ ความเปื่อง่ายหน่ายเร็ว ชอบความตื่นเต้นท้าทาย ชอบความสนุก ไม่สามารถรอคอยอะไรนานๆ ได้ พุดมากกว่าฟัง มากกว่าคิด มากกว่ามีสติ ชอบเทคโนโลยี ชอบอ่านหนังสือบันเทิง ยึดตามวัตถุนิยม ประเมินบุคคลที่ภายนอกก่อน ไม่ค่อยไว้วางใจใคร เรียนรู้ได้หลากหลายช่องทางการเรียนรู้ จับใจความสำคัญจากสิ่งที่อ่านไม่ค่อยได้ มีปัญหากับการสื่อสารทางการพูดจา ฯลฯ พฤติกรรมทั้งหลายนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการศึกษาในสังคมไทย

ผู้เขียนได้มีโอกาสพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2543 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยเน้นการพัฒนาหนังสือเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น พบว่า ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองให้ความสำคัญและสนใจหนังสือเรียนแบบนี้มาก โดยสังเกตจากความกระตือรือร้นในการค้นคว้าข้อมูลของนักเรียนในห้องสมุด ผลการทำงานที่ผ่านมาของนักเรียน รวมทั้งผลการประเมินจากนักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน ผู้เขียนขอเรียกสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาที่ว่า *สิ่งเล็กๆ ที่จุดประกายการเรียนรู้* ซึ่งเราอาจจะคุ้นเคยและเรียกสิ่งนี้ว่า “สมุดบันทึกการอ่าน” แต่วัตถุประสงค์นี้ สามารถใช้เป็นกิจกรรมยามว่างของทุกคนในครอบครัว เพื่อให้ผู้ปกครองได้เห็นวิธีคิด การจินตนาการของนักเรียน ความคิดสร้างสรรค์ ได้ท่องไปในโลกแห่งการเรียนรู้พร้อมๆ กับนักเรียน

เป้าหมายของการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา: สมุดบันทึกการอ่าน

1. เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและรักการค้นคว้า
2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเข้าใจและถูกวิธี
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การย่อเรื่อง การสรุปสาระสำคัญ การคิดวิเคราะห์ และการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือและสื่อสารสนเทศต่างๆ
4. เพื่อมุ่งเน้นการเรียนรู้แบบเอกัตบุคคลตามความสนใจ โดยผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดหัวเรื่องกว้างๆ ให้ ส่วนผู้เรียนสามารถค้นหาข้อมูลตามความสนใจในหัวข้อนั้นๆ
5. เพื่อให้ผู้สอนสามารถใช้เป็นสื่อในการจัดการศึกษาตามความสามารถระหว่างบุคคลและเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้

* อาจารย์บรรณารักษ์โรงเรียนสาธิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับการปลูกฝังให้นักเรียนรักการอ่าน-เขียน-ค้นคว้า คือ การฝึกอ่านหนังสือหลากหลายประเภท การฝึกเขียนหนังสือเชิงสร้างสรรค์ และการฝึกค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนไม่เกิดความรู้สึกที่ถูกบังคับให้อ่าน เขียน และการค้นคว้า ในทางตรงกันข้ามนักเรียนควรมีความต้องการอ่านและเขียนหนังสือด้วยตนเอง ถึงแม้ว่าโดยพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคนจะแตกต่างกัน ซึ่งก็อาจจะเป็นอุปสรรคแรก แต่ถ้าผู้เรียนได้ใช้สมุดบันทึกการอ่านนี้ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน การเขียน และการค้นคว้าที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับชั้นของนักเรียนก็จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสนใจที่แตกต่างกัน ถ้าเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความสามารถด้านการอ่าน ก็อาจจะเลือกอ่านในสิ่งที่ตนเองชอบได้ เข้าถึงหนังสือได้มากและรวดเร็วกว่าเด็กประถมศึกษา ดังนั้นการปลูกฝังให้นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นเริ่มรู้จักการค้นหาหนังสือที่ชอบอ่าน กระตุ้นความสนใจอยากเรียนรู้ได้ นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในระดับสูงต่อไป เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่มีความสนใจอยากรู้อยากเห็นเรื่องราวต่างๆ มากมาย แต่ปัญหาที่พบคือ นักเรียนหลายคนยังอ่านหนังสือไม่คล่องและไม่ชอบเขียนบันทึก อาจเป็นเพราะการเขียนบันทึกมีความซับซ้อน น่าเบื่อและยากกว่าการอ่าน ดังนั้น ผู้เขียนบันทึกที่ดีจะต้องรู้จักการเรียบเรียงสิ่งที่ตนเองอ่าน และจับใจความสำคัญก่อนที่จะนำมาเขียน การเขียนจึงเป็นวิธีการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถจดจำเรื่องราวต่างๆ ที่อ่านได้แม่นยำขึ้น ผู้เรียนจึงควรฝึกเขียนบันทึกควบคู่ไปกับการอ่าน อาจกล่าวได้ว่า นวัตกรรมทางการศึกษานี้จะช่วยให้นักเรียนที่อ่านหนังสือไม่เก่ง เขียนหนังสือไม่คล่องเกิดความสนุกสนานไปกับจินตนาการในโลกของการอ่านอย่างไม่รู้ตัว

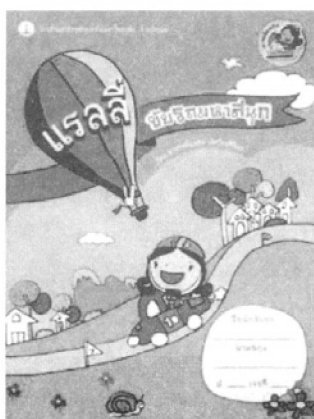
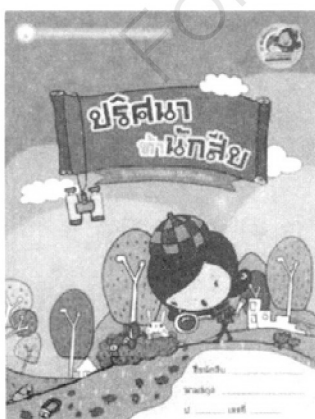
สมุดบันทึกการอ่านที่ผู้เขียนได้พัฒนาขึ้นมีทั้งหมด 3 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 ปริศนาทำนักรสืบ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เล่มที่ 2 แรลลี่ ขับริณมหาสนุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ภาคต้น)

เล่มที่ 3 ผจญภัยใต้มหาสมุทร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ภาคปลาย)

ตัวอย่างนวัตกรรมการศึกษา 3 เล่ม

จุดเด่นของนวัตกรรมการศึกษาทั้ง 3 เล่มนี้ คือ ผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่าน – เขียน – คั่นคว่ำแตกต่างกันก็สามารถใช้เรียนในเวลาเดียวกันได้ และผู้เรียนแต่ละคนจะสามารถร่วมกิจกรรมได้ตามศักยภาพของตนเองทั้งในและนอกห้องเรียนได้ โดยการผจญภัยไปตามภารกิจที่กำหนดในแต่ละบทด้วยตนเอง ซึ่งผู้เขียนมีเจตนาสร้างให้เป็นนวัตกรรมที่มีความยืดหยุ่นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนตามศักยภาพที่มีอยู่และเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้กับผู้เรียนที่ยังต้องใช้เวลาในการคั่นคว่ำอีกด้วย เนื่องจากในแต่ละชั่วโมงเรียนผู้เรียนแต่ละคนจะมีภารกิจที่ต้องทำแตกต่างกัน

สมุดบันทึกการอ่านนี้ดำเนินเรื่องราวการผจญภัยในรูปแบบต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ เข้าใจได้ง่าย และช่วยพัฒนากระบวนการทางการเรียนรู้ของนักเรียน 5 ด้าน คือ

1. ด้านจินตนาการ นักเรียนจะใช้จินตนาการ วาดภาพออกแบบ ระบายสีใช้ความคิดสร้างสรรค์ และสนุกสนานไปกับการเดินทางเพื่อค้นคว้าหาความรู้ตลอดการเดินทาง
2. ด้านการอ่าน นักเรียนสามารถเลือกอ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัย ได้เลือกกิจกรรมการอ่าน หนังสือเล่มโปรดหากมีเวลาว่าง ได้ฝึกนิสัยรักการอ่านอย่างไม่รู้ตัว
3. ด้านการเขียน นักเรียนได้ฝึกการเรียบเรียงประโยคอย่างง่าย และฝึกสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
4. ด้านการคั่นคว่ำ นักเรียนได้ฝึกการคั่นคว่ำความรู้จากสื่อความรู้ต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น หนังสือ วารสารสำหรับเด็ก หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต แผ่นพับ ป้ายความรู้ ฯลฯ และเน้นไปที่การ “อ่านไป คั่นไป”
5. ด้านการใช้ห้องสมุด นักเรียนรู้จักหมวดหมู่หนังสือในห้องสมุด รู้จักแหล่งคั่นคว่ำที่หลากหลาย มีนิสัยรักและถนอมหนังสือ รู้จักการยืม-คืนหนังสือของห้องสมุด รู้จักการอ้างอิงข้อมูลที่ถูกต้อง

จากการสำรวจผลของการใช้สมุดบันทึกการอ่านที่มีต่อผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือนักเรียนจำนวน 78 คน 2 ห้องเรียน ผู้ปกครอง จำนวน 78 คน และครูผู้สอน 1 คน โดยให้เด็ก 1 ห้องเป็นกลุ่มทดลอง และอีก 1 ห้องเป็นกลุ่มควบคุม ในการเปรียบเทียบการใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการสำรวจตามวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อดังนี้

1. เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน โดยใช้การประเมินตนเองของนักเรียน การประเมินนักเรียนของผู้ปกครอง และครู รวม 5 ด้าน ได้แก่ ความสนใจในการอ่าน ความสนใจในการเขียน ความสนใจในการคั่นคว่ำ ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด และการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู พบว่า ผลการเรียนรู้

วิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนหลังใช้สมุดบันทึกการอ่าน กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากกว่ากลุ่มควบคุมตามการประเมินของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในข้อที่ 1 ที่กล่าวว่านักเรียนที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยใช้สมุดบันทึกการอ่านจะมีค่าเฉลี่ยความสนใจในการอ่าน ความสนใจในการเขียน ความสนใจในการค้นคว้า ความสนใจในการเข้าใช้บริการห้องสมุด และการเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของห้องสมุด มากกว่านักเรียนที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือก่อนการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใกล้เคียงกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในข้อที่ 2 ที่กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่ใช้และไม่ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดก่อน การใช้สมุดบันทึกการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือก่อนการใช้สมุดบันทึกการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดใกล้เคียงกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดหลัง การใช้สมุดบันทึกการอ่าน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในข้อที่ 3 ที่กล่าวว่าพฤติกรรมการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนที่ใช้สมุดบันทึกการอ่านจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้สมุดบันทึกการอ่าน

4. เพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครองในการใช้สมุดบันทึกการอ่าน

จากแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มความคิดเห็นด้านข้อเสนอแนะ ด้านความคิดเห็นโดยภาพรวม และความคิดเห็นขณะเรียน การเสนอข้อมูลเป็นการนับจำนวนความถี่ของนักเรียนผู้ตอบ และการคิดร้อยละใช้ฐานจำนวนนักเรียนที่ตอบในแต่ละข้อ

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มแรกคือ การประเมินผลผู้เรียน แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านรักการอ่าน ด้านการเขียน ด้านการสรุปและจับใจความ ด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านความกระตือรือร้นในการสืบค้นข้อมูล และด้านการใช้ห้องสมุด

กลุ่มที่สองคือ การประเมินผลสมุดบันทึกการอ่าน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาของสมุดบันทึกการอ่านและด้านรูปแบบของสมุดบันทึกการอ่าน การเสนอข้อมูลเป็นการนับจำนวนความถี่ของผู้ปกครองผู้ตอบ และการคิดร้อยละใช้ฐานจำนวนผู้ปกครองที่ตอบในแต่ละข้อ

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้ ผู้เขียนสรุปประเด็นที่นักเรียน ผู้ปกครองเสนอแนะ แยกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คือสิ่งที่ต้องการให้นำมาพัฒนาและปรับปรุงในครั้งต่อไป ได้แก่

1. เพิ่มกิจกรรมตามความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น
2. ลดความยากของกิจกรรมให้เหมาะสมมากขึ้น
3. เพิ่มความชัดเจนของคำสั่งให้มากขึ้น

เนื่องจากการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด มีการเรียนการสอนเพียงสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครูผู้สอน 1 คน และในช่วงเวลาเรียนอาจารย์จะอธิบายวัตถุประสงค์ประกอบ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ หากทำไม่เสร็จนักเรียนจะนำไปทำเป็นการบ้าน และนำส่งงานในสัปดาห์หน้า จึงทำให้นักเรียนบางคนจำคำอธิบายไม่ได้ และด้วยสมุดบันทึกการอ่านนี้เป็นขนาดเล็ก (ครึ่ง A4) จึงทำให้มีพื้นที่ในการบอกคำสั่งน้อย ดังนั้น ในการปรับปรุงครั้งต่อไปผู้วิจัยเห็นว่าควรจะปรับขนาดของสมุดบันทึกการอ่านให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเป็นขนาด A4 เพื่อให้มีพื้นที่ในการอธิบายคำสั่งให้ชัดเจนมากขึ้น จึงได้มีการพัฒนาต่อมาในปีพ.ศ. 2553

ประเด็นที่สอง คือความประทับใจในคุณค่าของสมุดบันทึกการอ่าน ซึ่งความประทับใจเหล่านี้แบ่งเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. สมุดบันทึกการอ่าน ช่วยฝึกทักษะด้านจินตนาการ การอ่าน การเขียน การใช้ห้องสมุดได้เป็นอย่างดี
2. สมุดบันทึกการอ่าน ช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจทำงานมากขึ้น เช่น เขียนเป็นระเบียบ ลายมือสวยงาม
3. เนื้อหาของสมุดบันทึกการอ่าน มีความหลากหลาย ทำให้นักเรียนอ่านหนังสือได้ทุกหมวดหมู่ในห้องสมุด

4. รูปแบบของสมุดบันทึกการอ่าน มีความน่าสนใจมาก มีผลให้นักเรียนเกิดความสุข
เพลิดเพลินในการบันทึกการอ่าน
5. สมุดบันทึกการอ่าน ช่วยให้นักเรียนรักการอ่านและรักการค้นคว้าอย่างไม่รู้ตัว

ผู้เขียนได้นำข้อเสนอแนะจากการประเมินผลของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู มาใช้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการพัฒนาสมุดบันทึกการอ่านให้สนุก ออกแนวการผจญภัย เนื้อหาของเรื่องที่น่าสนใจ เช่น อวกาศ ไดโนเสาร์ ร้านขนมหวาน เครื่องบิน กีฬา แม่มด เจ้าหญิง ดึกดำ บันผีสิง ชอบแบบสลับ ผจญภัย ย้อนเวลา เทียวทะเล สวนดอกไม้ ของเล่นเยอะๆ สนุกสนาน เทียวรอบโลก เกมมหาสมบัติ ค้นหาสมบัติลับ อยากให้มีของวิเศษ มีสติ๊กเกอร์สวยๆ การทดลองวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

สิ่งที่ได้รับความคิดเห็นเพิ่มเติมจากนักเรียน คือ นักเรียนส่วนใหญ่ อยากให้มีวิชาการใช้ห้องสมุดทุกปี ซึ่งขณะนี้ยังไม่สามารถเป็นไปได้ เนื่องจากบริบทของโรงเรียนจะทำให้มีการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด เฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 เท่านั้น ดังนั้น ผู้เขียนจึงหาทางออกโดยการจะจัดทำวัตรกรรมแนวนี้เพิ่มเติมในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ตามลำดับ แต่จะเป็นการมอบให้นักเรียนนำไปบันทึกการอ่านนอกเวลาเรียนในเวลาว่าง โดยที่ไม่ได้ใช้ในวิชาการใช้ห้องสมุด เพื่อจะได้ใช้เป็นกิจกรรม Best Practice ที่จะ เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งโรงเรียนต่อไป

โลกแห่งการเรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุดและไม่ได้จบแต่เพียงในห้องเรียนเท่านั้น ผู้เรียนยังต้องเผชิญกับโลก กว้างทั้งชีวิต เพียงแต่ว่าผู้เรียนแต่ละคนย่อมมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ที่แตกต่างกัน บางคน สามารถค้นหาสิ่งที่ตนเองต้องการได้รวดเร็ว แต่อาจจะยังไม่ถึงเวลาของบางคน อย่างไรก็ตามการแสวงหา ความรู้เป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนได้ ครูผู้สอนและบรรณารักษ์จึงควรสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรม การสอน สื่อใหม่ๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนการสอนในโลกปัจจุบันเพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหา ความรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นนำไปสู่วิธีการเรียนรู้ ตลอดชีวิต

